

SADRŽAJ

Uvod	2
Morfologija	4
Fenologija	6
Stadijumi razvića pšenice	7
Uslovi uspjevanja	8
Vrste sorte i pšenice	8
Agrotehnika	10
Zaključak	13
Literatura	14

UVOD

Pšenica –Triticum species-ima veliki značaj u ishrani ljudi,ishrani stoke i u industriji.Prema pronađenim zapisima i nalazima utvrđeno je kako je pšenica poznata više od 10 000 godina. Uzgajana je u Iraku, Egiptu, Kini,Maloj Aziji. Prije 5 000 godina uzgajana je u istočnom dijelu Evrope,a nakon otkrića Australije i Amerike počeo je uzgoj i na tim kontinentima. Pšenica je biljka koja se uzgaja širom svijeta. Globalno, ona je najvažnija zrnasta biljka koja se koristi za ljudsku prehranu.

U industrijskoj preradi pšenica se koristi u mlinarskoj industriji,zatim za proizvodnju hljeba. Daljom preradom skroba dobija se špiritus. Iz klice se dobija vitamin E (tokoerol). U farmaciji se pšenične bjelančevine koriste za izradu kapsula i hranljivih preparata.

Pšenica ima veliki značaj u međunarodnoj trgovini,a naročito veliki agrotehnički razvoj . Rano se odnosi sa zemljišta što omogućava gajenje strnih usjeva,naročito u sistemu za navodnjavanje. Strništa su najpovoljnija za osnovno đubrenje zemljišta.

Porijeklo i rasprostranjenost

Praroditelj pšenice nije tačno utvrđen.Postoji više teorija o postanku od kojih su neke danas odbačene.Prihvatljivo je tumačenje Flaksbergera. Po njemu,današnje pšenice vode porijeklo od jednog divljeg predstavnika iz roda Triticum,koji je bio sličan divljem jednozrncu.Divlji Jednozrnac i predstavnik roda Triticum dali su osnovu za stvaranje dvozrnca i za stvaranje tvrde pšenice.

Pradomovina pšenice obuhvata oblasti Evrope,Azije i Afrike.Geografski,te oblasti su relativno bliske i čine polukrug oko istočne polovine Sredozemnog mora.

Po Valivolu i Flaksbergeru Postoje četiri ishodka centra postanka pšenice i to :

Jugozapadna Azija - odakle vode porijeklo neka i patuljasta pšenica.

Etiopija - odakle su porijeklom tvrda i poljska pšenica.

Sirija,Palestina,Jeremija - odakle je porijeklom divlji dvozrnac.

Mala Azija,Južni Balkan - odakle su divlji i kulturni jednozrnac.

Ostale vrste pšenice postale su od vrsta iz ovih ishrodnih centara.

Pšenica je vrlo stara kultura,poznata je još od pre 6.500 god.. Sve vrste pšenice nisu se istovremeno gajile.Najprije je u kulturu uveden krupnik,zatim jednozrnac a kasnije ostale vrste. Širenju pšenice u Staroj Evropi mnogo su doprinjeli slovenski narodi.

U Južnu Ameriku je prenjeta 1528.godine,u SAD 1602.godine i u Kanadu 1812.godine.

U svijetu se danas pšenica gaji na oko 236.5 miliona hektara. Glavni centri proizvodnje i najveći proizvođači su SSSR, Kina, SAD, Indija, Kanada, Australija. Prosječan prinos je dosta nizak i kreće se od 1.784 fg/ha.

Najveći proizvođači pšenice u Evropi su: Italija, Francuska, Rumunija i Njemačka.

**----- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE
PREUZETI NA SAJTU. -----**

www.maturskiradovi.net

MOŽETE NAS KONTAKTIRATI NA E-MAIL: maturskiradovi.net@gmail.com